

at anlægge den mindre Kapital og først senere anlægge Ræsten, — saaledes synes det mig ogsaa, at vi her i vor Gjenstaa af Vedtagere i Statskassen have en vis Opfordring til at iagttage nogen Forsigtighed med de store Udgifter og ikke gjøre dem større, end Forholdene i det Nærløb med Rimelighed kunne siges at kræve. — Det forekommer mig saaledes, at, hvorledes man end ser Sagen, vil det erkjendes, at de Udtalelser, der ere komne til os fra nogle Handlende og fra Kjøbenhavns Grosfererfociet, ikke kunne siges at have den Karakter, at de i sig skulde indeholde en afgjørende Opfordring til at forlade det Resultat, som vi ere komne til ved 2den Behandling, og at paa den anden Side en fornyet Prøvelse af Sagen selv maa vidne om, at man den Gang er kommen til en fornuftig og heldig Beslutning, der ikke tilføjesetter de Interesser, der have en grundet Forordning paa at blive fyldestgjorte, men som paa den anden Side stræber at fyldestgjøre dem paa en saadan Maade, at de forskjellige Hensyn komme til deres fulde Værd. Jeg haaber derfor, at Forsamlingen vil blive staaende ved den Beslutning, som Udvalget sidst indstillede, om end med en Reservation af det ærede Medlem fra Langeland (G. Petersen), som Forsamlingen tiltraadte, og som Ministeren har givet sin Billigelse, idet der da er en rimelig Udsigt til, at Sagen dermed vil være bragt i Orden.

Sable: Jeg skal tillade mig at erklære, at jeg med Tak paakjønner, at det ærede Udvalgs Fæltal er kommet til den Beslutning, hvortil det er kommet. Jeg vil yderligere udtale min Glæde over, at der dog under de Forhold, hvorunder vi leve her i Hovedstaden, har, efter at den sidste Forhandling fandt Sted, vist sig saa meget Høre, og at der dog har været nogle Handlende, som havde Opmærksomheden henvendt paa et af de allervigtigste Spørgsmaal, der synes at foreligge for en By, der dog skulde leve af Andet end af at være Resident- og Embedsstad, nemlig tillige leve lidt af den Trafik, som kan tilføre Borgerne Noget at leve af. Jeg hilser det altsaa som et Vidnesbyrd om et sig rørende selvstændigt Liv i Hovedstaden, at der foreligger disse to Udtalelser efter den Forhandling, som sidst foregik her i Salen. Naar jeg læser disse Udtalelser og efter nu at have hørt det sidste Foredrag af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgtreds (Bille), saa tillader jeg mig at sige, at hans Anke over, at disse to Udtalelser vare noget matte, synes mig at falde tilbage paa den ærede Taler selv; thi det var vistnok et af de matteste Foredrag, han har leveret her i Salen. Det forekommer mig, at netop dette Spørgsmaal om, hvorledes Havnen skal sættes i Forbindelse med Jernveien, er saa betydeligt, at der ved de Foranstaltninger, som den Intelligens, der raader her i Staden, har truffet i dette Tilfælde, er rigtig god Lei-

lighed til at se, at den aldrig har havt noget rigtig Syn paa, hvorledes Udviklingen skulde gaa frem; thi det kan dog ikke betvivles, at, naar Kjøbenhavn i Forhold til Landets Folkemængde er en meget stor By, ja større end nogen anden Hovedstad i Forhold til Folkemængden, saa gaar det ikke an at se bort fra de Erhvervstilder, som en saadan By maa have for at kunne bestaa og ernære sin store Arbejderbefolkning. Alle de Foranstaltninger, som ere truffet af denne By i en Række af Aar, saa længe Mænd af den Lænkemaade som den ærede sidste Taler have raadet, ere saa forsnyede, at, naar vi nu tage Sagen for, kan det aldeles klart og tydelig paavises, hvorledes disse Mænd have samlet sig frem. Hvad er nu Hovedgrunden til, at man ikke maa holde fast ved den Beslutning, Rigsdagen en Gang har taget i en Lov, at denne Bane skal føres over til det Punkt, som dog i Virkeligheden er Byens Centralpunkt, og hvor den egentlige Havn ligger? Den Del, her tales om, er Havnen Nr. 1, og den, som det ærede Medlem talte om før, er i alt Fald kun Havnen Nr. 2. Skibene maa ind fra den anden Side; saalænge man ikke har faaet Kallebodstrand udvidet, er denne Del kun en indre, lukket Havn. For at nævne et andet Exempel paa de ledende Mænds Kortsynethed: det er ikke meget længe siden, at Gammelholm blev bebygget; man fik den endelig afstaaet af de raadende Magter, der havde ligget og korresponderet med hinanden aarvis for at komme til en Forstaelse; men hvorledes blev den udleveret til Bebyggelse? Hvad havde ligget nærmere end at sørge for, da man byggede der, at man byggede saaledes, at der kunde ligge et Spor i Havnegade, i Stedet for bagefter at komme og sige: Denne Gade er udlagt saa smal, at nu kan der ikke lægges noget Spor. Det kunde Enhver have sagt sig selv forud, og det blev ogsaa sagt, men det har man naturligvis ikke villet høre; thi man var selvklod den Gang, ligesom man er det endnu. Saa er der Kjøbenhavns Jernbanegaard. Den er for snever, siger man, og svarer ikke til Trafikken. Saa den ikke tidligere paa et Sted, hvor dens Udvidelse var mulig? Hvorfor flyttede man den da fra Sønderfjorden til Nordfjorden? Af Kortsynethed, af saakaldte Bekvemmelighedshensyn! Og nu tænker man endog paa at flytte den tilbage! Foruden at man taler om et Kjøbenhavn, som forsvinder, og et Kjøbenhavn, som opstaar — dette kjender den ærede sidste Taler godt, det ligger derude paa Nørrebro — kan man tillige tale om en anden mærkværdig Del af Kjøbenhavn, nemlig den, som flytter frem og tilbage. Man har en Jernbanegaard, som flyttes først fra Syd siden til Nord siden og saa igjen siges at skulle flyttes tilbage, hvor den kom fra, paa Grund af den mageløse store Trafik, der gaar ud til Vesterbros Forlystelsessteder, en Trafik, som man dog ikke kan sige, at Kjøbenhavn lever af. For disse forlystelses-